

Koronakommisjonen

Kommisjonen er oppnevnt i statsråd 24. april 2020

INTERVJUREFERAT – GURI MELBY

Intervju av:	Guri Melby, tidligere kunnskaps- og integreringsminister.
Sted:	Tollbugata 12, Oslo
Tid:	07.01.22 kl. 13.00-14.30
Digitalt eller fysisk:	Digitalt
Leder av intervjuet:	Tone Fløtten, kommisjonsmedlem.
Øvrige deltagere som deltok fysisk:	Ingen
Øvrige deltagere som deltok digitalt:	Per Arne Olsen og Rolv Terje Lie fra kommisjonen. Anne Grødem og Ida Skirstad Pollen fra sekretariatet. Anni Haugen fra PwC
Ev. bisittere	Ingen

PRESISERING OM REFERATET

Dette referatet er utarbeidet i dialogs form og er en gjengivelse av det som ble sagt under intervjuet, med enkelte språklige justeringer. Spørsmål og bemerkninger fra kommisjonen fremkommer i fet skrift.

INNLEDNING AV INTERVJUET

Tone Fløtten ønsker velkommen og presenterer deltakerne til stede.

Ida Skirstad Pollen presenterer de praktiske og rettslige rammene for intervjuet:

- Det er satt av 1, 5 time til intervjuet.
- Det tas lydopptak av samtalen og skrives referat fra samtale. Referatet vil blir forelagt deg for gjennomlesning så snart det er renskrevet, og du kan da komme med eventuelle korrigeringer/suppleringer. Det er ikke tanken da at det skal være en ny forklaring.
- Lydopptaket og referatet er kommisjonens interne dokumenter, og det vil i utgangspunktet ikke bli gitt innsyn i dette materialet så lenge kommisjonen arbeider. Offentleglova gjelder og det er derfor en plikt til å vurdere meroffentlighet. Etter overlevering vil det vurderes meroffentlighet i sentrale referater. Etter avlevering av

kommisjonens arkiv er det Arkivverket er det de som forvalter innsyn i kommisjonens arkiv.

- Du har ikke plikt til å forklare deg for kommisjonen. Vi er takknemlig for at du stiller til en samtale. Vi forstår det slik at du er villig til å svare på en del spørsmål.
- Når du først velger å forklare deg for kommisjonen, kan du forklare deg også om taushetsbelagte forhold. (Se lov om informasjonstilgang for Koronakommisjonen (koronakommisjonsloven) § 2.) Og det du forklarer deg om –som er taushetsbelagt – har vi som er til stede her taushetsplikt om. (Forvaltningsloven §§ 13 til 13 f, jf. lovens § 3.)
- Det presiseres at opplysninger fra samtalen vil kunne bli vist til i den endelige rapporten. Kommisjonen vil følge praksis fra tidligere granskningskommisjoner: I utgangspunktet er det kun leder som vil bli navngitt. Dette innebærer likevel ikke en garanti for at ikke også andre personer kan bli identifisert ut fra konteksten i rapporten.
- Vi vil sterkt oppfordre deg til ikke å spre videre det som blir snakket om under dette intervjuet. Det vil svekke verdien av senere eventuelle forklaringer, og kunne være forstyrrende for den arbeidsroen kommisjonen trenger.
- Kommisjonen har adgang til å behandle personopplysninger uten samtykke, og er for øvrig bundet av personopplysningsloven.

Har du noen spørsmål eller merknader til innkallingen eller det som er gjennomgått her.

Nei, det høres fint ut.

Tone Fløtten presenterer de overordnende temane for intervjuet:

- Kunnskapsdepartementets arbeid og rolle gjennom pandemien
- Styring og involvering
- Håndtering av interessekonflikter i kunnskapssektoren
- Tilbudet til sårbare barn og unge
- Kunnskapsgrunnlaget i KD hadde i pandemien
- Etatansvaret for IMDi og nordmenn med utenlandsk bakgrunn
- Ut av pandemien og veien videre

FORKLARING

Hva mener du er det aller viktigste budskapet fra deg til kommisjonen?

Jeg vil først si at det er åpenbart for meg å stille på intervjuet. Arbeidet som gjøres er kjempeviktig både for å få evaluert alt som har skjedd under pandemien og for å lære av dette til senere. Den sektoren jeg hadde ansvar for er en av de som ble hardest berørt. Det er mange mennesker som er blitt berørt av tiltakene. Så å gå grundig gjennom det er veldig viktig. Vi er i en annerledes situasjon nå enn for to år siden; vi har mer kunnskap om pandemi og om hvordan vi kan gi tilbud i pandemi. Den kunnskapen må vi bruke for å sikre at vi klarer å ta vare på barn og unge og deres opplæringsmuligheter.

Tema 1. Kunnskapsdepartementets arbeid og rolle gjennom pandemien

Covid-19 var i utgangspunktet en helsekrise, men fikk konsekvenser for hele samfunnet. Hvordan oppfattet Kunnskapsdepartementet sin rolle i pandemien? Endret dette seg over tid?

Den viktigste rollen KD har er å forvalte opplæringsloven og tilsvarende rammeverk på barnehagefeltet og sikre at barn og unge får oppfylt sine rettigheter til utdanning. Vi stod i en situasjon hvor vi stengte det fysiske tilbudet til utdanning i første fase av pandemien og vi har begrenset den fysiske tilgangen i andre faser. Vår oppgave var å håndtere stengning og åpning, og samtidig sikre at barn og unge får sine behov og rettigheter oppfylt. Det krevde at vi gjennomførte regelverksendringer og at vi hadde tett dialog med skoleeiere, organisasjoner og andre som utfører det daglige arbeidet. Det krevde også tett dialog med helsemyndighetene for å gjennomføre smitteverntiltak og holde en god drift på tross av smittesituasjonen. Når man er ute av normal drift så oppstår det hele tiden ting som trenger avklaring, slik som eksamen, fraværsregler osv. Det var viktig for oss å gjøre det vi kunne for å være forut for problemstillinger samt å ha så gode prosesser som mulig i den situasjonen vi stod i for å håndtere nettopp det. Vi måtte ta mange løpende beslutninger for å opprettholde en så normal drift som mulig. Det var mye koordinering og dialog. KD er en stor sektor og til forskjell fra andre områder så er det ikke slik at KD i hovedsak direkte drifter tjenestetilbud. KD har en mer overordnet rolle og så er det fylkeskommuner, kommuner og andre aktører som drifter tilbudene. Derfor er det mye koordinering av kommunikasjon ut til dem

Da vi snakket med deg i januar i fjor fortalte du at du var fast medlem av regjeringen koronautvalg siden september 2020. Fortsatte du å være medlem helt til du gikk av?

Ja, det gjorde jeg.

Hva tenker du nå om forholdet mellom RCU og Regjeringskonferansene? Var det hensiktsmessig med RCU i tillegg til R-konferanser?

Jeg mener det var det, i hvert fall i store deler av pandemien fordi det var et behov for å kunne ta en del beslutninger raskt. Istedenfor å innkalle og koble på alle hver gang, så hadde man en litt mindre krets med både partilederne og de mest relevante statsrådene. Det mener jeg var viktig for å få effektivitet i en del beslutninger. Det er klart at prisen man må betale er at ikke alle er koblet på hele veien, men det mener jeg var riktig i de aller fleste fasene av pandemien. Det var flere ganger man kunne tenkt at vi var over det verste, men så var vi ikke det. Da tenker jeg at det ble mer og mer verdifullt. I den første fasen hvor det var akutt krisehåndtering, så kan man tenke at det fungerer å ha alle med på regjeringskonferanser, men hvis vi skulle gjort det hele veien så tror jeg mange hadde brukt tid på ting som de ikke hadde så mye å bidra på, det ville stått i veien for øvrig drift i departementet, øvrig drift i politisk arbeid og det ville forsinket flere prosesser tror jeg.

Koordineringsgruppa for tjenester til sårbare barn og unge, som ble ledet av Bufdir, var viktig for diskusjonen og for å skape en felles situasjonsforståelse i embetsverket om hvordan tiltak som berørte barn og unge. Vet du hvor initiativet til gruppa kom fra og hva som var bakgrunnen for opprettelsen?

Det er et godt spørsmål. Den ble opprettet relativt tidlig, i den fasen da alt stengte ned. Jeg husker ikke nå hvem som tok initiativet, men KD, BFD og HOD var sentrale i dette. Jeg mener det var viktig for å få frem et kunnskapsgrunnlag for å sikre at det ble satt på dagsorden. Det ble store medieoppslag hver gang de første rapportene kom. Jeg tror det var viktig for å bidra til gjenåpning og prioritering av de mest sårbare gruppene.

Ble du som minister briefet om rapportene fra denne gruppa?

Jeg fikk tilgang til rapportene i forkant hver gang og vi hadde ofte en gjennomgang av det viktigste. De hadde jeg god oversikt over.

Hva skjedde eventuelt etter at du hadde fått disse briefingene. Hendte det at du tok konkrete initiativer i etterkant for å følge opp, enten i egen sektor eller ved å løfte spørsmål til regjeringen?

Ja, vi gjorde begge deler. Først og fremst var det ting vi tok opp i dialogen vi hadde ut, f.eks. mot kommuner. Vi hadde f.eks. dialog med KS. For min del handlet det om hvordan de tolket, fulgte opp og så på sine forpliktelser i møte med organisasjoner på området. Det var særlig det med at barna som vi mente hadde rett til opplæringstilbud ikke fikk det. Det var mange årsaker til dette. Mye var på grunn av stor frykt for smitte på grunn av manglende kunnskap. Det var forståelig. Men etter hvert som vi ble trygge på hvordan vi kunne håndtere smittesituasjonen så var det nok ikke alle som greide å gi et godt tilbud av praktiske årsaker. Det jobbet vi mye med gjennom å sende brev til kommunene og ha direkte møter med kommuner og gjennom KS. Vi brukte det nok mest ut.

Dere brukte det som begrunnelse for at man måtte holde åpent?

Ja. Det var også en viktig del av grunnlaget da man i ulike stadier av pandemien tok stilling til tiltaksnivå i skole og barnehage. En del er beslutninger knyttet til å stenge og åpne, men det var også beslutninger underveis, f.eks. kanskje særlig rundt november 2020 og januar 2021 så var rapportene viktig som en del av beslutningsgrunnlag for det regjeringen jobbet med da.

Var det andre grupper eller fora på barne- og familieområdet som du vil framheve, som også fungerte som premissleverandører?

Vi hadde tett dialog med sektoren som jeg mener var ganske viktig. Jeg opplevde også at vi hadde god dialog med Barneombudet og andre med en viktig stemme for å løfte barns perspektiv, slik som Elevorganisasjonen som vi hadde utstrakt dialog med. Min opplevelse var at vi hadde relativt god oversikt over hva som foregikk, både hvilke tilbud som ble gitt, hvordan situasjonen var for folk som jobbet, hvordan elevene oppfattet det osv. Statsforvalterne er viktig i dette da det er de som holder tilsyn over tilbudet som gis. Der fikk vi også mye innspill. Vi hadde også flere møter med fylkesutdanningsjefene som er viktig mtp. tilbudet i VGS. Jeg opplevde at vi hadde en god oversikt over hvordan tilstanden var.

Per nå oppfatter vi at nasjonale myndigheter har en felles forståelse av at barn og unge skal skjermes, i den grad det er mulig, når tiltak iverksettes. Vi har også et inntrykk av at dette er en konsensus som har vokst fram over tid, og at det ikke var en så klar prioritering da alt dette var nytt i mars 2020. Kan du si noe om hvordan denne konsensusen etablerte seg? Hvilke bekymringer for barn og unges situasjon dominerte?

Jeg tror jeg deler din vurdering av at konsensusen vokste frem. Under den totale nedstengingen ble barn og unge rammet like hardt som voksne. Jeg vet ikke hvilke diskusjoner som var da, ettersom jeg ikke var en del av kollegiet, men det var ingen konkrete grep som skjermet barn og unge generelt.

Jeg tror ekspertgruppen for de sårbare barna var viktige. Jeg oppfattet også at ekspertgruppen som vurderte skoleåpning ble viktig og rapporten deres. Det la premissene. Det var en veldig klar anbefaling om å åpne opp og rapporten var den viktigste premissleverandøren for å åpne opp.

Jeg husker godt den våren at da vi diskuterte gjenåpning så ble jeg bombardert med e-poster fra mange om at vi ikke måtte åpne. Rundt påsken da rapporten kom så opplevde jeg at det snudde. Da var det flere som mente at vi måtte åpne. Det var sikkert en del pga. mediabildet, med saker fra skoler med store sosiale utfordringer som ikke klarte gi elevene det tilbudet de trengte. Blant annet var det reportasjer fra Tøyen skole hvor elever ikke hadde internett hjemme. Det var et stemningsskifte som rapportene bidro til. Flere rektorer var stemmer i debatten og det bidro nok også.

Er det noen aktører som har holdt igjen, og heller ville prioritere å skjerme andre grupper i samfunnet?

Nei, det oppfattet jeg ikke at det var.

Tema 2. Styring og involvering

I intervjuet i januar i 2021 ga du inntrykk av at trafikklysmodellen stort sett fungerte godt for skoler og barnehager i kommunene. Har du fortsatt det samme inntrykket? Hva er de sterke og svake sidene ved ordningen, slik du ser det nå?

Januar i fjor snakket jeg med dere sist. Det som skjedde etter den tid er at vi ble stort sett ble værende på gult nivå frem til mai. I januar i fjor trodde jeg ikke at vi skulle være så lenge på gult, men at vi skulle gå raskere til grønt og bruke modellen i sin fulle bredde. Egentlig endte vi ikke opp med å gjøre det. Det vi opplevde da var at mange syntes det var vanskelig når vi skulle over på grønt nivå. De klarte ikke å gjøre det fullt og helt. Det halvåret ble litt annerledes.

Man kan stille spørsmål ved hvor drastisk det er at man er på gult nivå så lenge. De fleste fikk gjennomført mye undervisning likevel. En av de tingene vi gjorde som var omstridt var at vi åpnet for digital undervisning på gult nivå. Det var mye debatt om det og flere faginstanser var imot det. Vi fulgte veldig nøye med på bruken og så lenge jeg fikk rapportert tall så opplevde vi ikke at det ble brukt så veldig mye, men at det ble brukt i noe grad. Mitt inntrykk var at de fleste lyktes med å gi et tilbud som var nært et fullverdig tilbud selv om man var på gult nivå.

Det som har kommet frem i debatten nå i høst er at det åpenbart er en oppfatning om at gult nivå ikke fungerer på VGS dersom smittetallene øker. Jeg tror det er en av grunnene til at de er på rødt nivå. Det var noe vi fikk litt tilbakemeldinger på tidligere, men ikke like tydelig som nå. En svakhet i det er at vi ikke har boret nok i hva som var problemet slik at vi fikk gjort justeringer slik at det gule nivået hadde fungert bedre og vi kunne unngått rødt nivå. Vi gjorde noen revisjoner av veilederne rundt skolestart i høst, men det var kanskje ikke tydelig nok hvordan skolene skal drive på gult nivå på en måte som fungerer på VGS.

Den 3. januar 2021 strammet dere inn de nasjonale reglene på nytt, blant annet innførte dere rødt nivå i ungdomsskoler og videregående skoler. På hvilke måter var du involvert i diskusjonene i forkant av denne? Er du fornøyd med måten KD ble involvert på?

Jeg var tett involvert i den diskusjonen, både i tett dialog med helseministeren og HOD. Det var en del utveksling mellom våre departement også på embetsnivå. Jeg hadde lange samtaler med helseminister om det og vi var begge usikre på hva vi burde gjøre. Vi fikk faglige anbefalinger

som sprikte litt. HDIR gikk for full digital undervisning mens FHI ville ha litt mildere tiltak. Vi la oss ganske nærme FHI til slutt. Jeg kjempet for at vi skulle ha mindre inngripende tiltak.

Det var en av de mer krevende tidspunktene i pandemien hvor vi var usikker på hvor hardt vi skulle skru til og hvor det var de strengeste tiltakene nasjonale siden nedstengingen.

Neste vendepunkt kom 23. januar, da det ble innført svært strenge tiltak i 10 kommuner (Nordre Follo og nabokommunene). Da ble kommuner med høyt smittenivå (Covid-19-forskriftens 5A) pålagt å innføre digital undervisning i videregående skole. Var KD involvert i diskusjonene i forkant av dette grepet?

Jeg opplevde at vi var godt koblet på i alle beslutningene.

Hva var i så fall KD særlig opptatt av?

Vårt perspektiv har hele tiden vært å få elevene mest mulig på skolen. Det har vi forsøkt å legge til rette for. Vi har også vært opptatt av hvilke prioriteringen man skal gjøre, f.eks. hvem skal gå på skolen og om det skal være de yngste elevene som har størst behov for det. Vi så at en del kunne gi akseptable digitale tilbud for særlig de eldre elevene. Derfor har det konsekvent vært strengere nivå på VGS f.eks. Vi har også jobbet med mer fysisk undervisning på yrkesfag. Vår prioritering har vært å ha så mange elever på skolen som mulig og så mye som mulig.

Overordnet, har det vært uenighet mellom «utdanningslinja» (KD, Udir) og «helselinja» (HOD, HDIR) i diskusjonene om nasjonale tiltak, pålegg om digital undervisning osv? Fortell eventuelt om dette.

Uenighet kanskje ikke riktig ord, men det har vært diskusjon. I en del tilfeller har helselinjen vært delt ved at FHI har ment noe annet enn HDIR. HDIR har oftere ønsket litt strengere tiltak enn det vi og FHI har gjort. Det har vært diskusjoner hvor vi har trukket i ulik retning, men det var enighet om konklusjonene vi landet på.

Hvordan håndterte dere det da dere fikk ulike råd eller signaler om hva man burde gjøre?

Da hadde vi lange diskusjoner og vi bruke dialogen med sektoren for å få utfylt bildet mer. HOD har sin rolle som sektordepartement og har et veldig tydelig helseperspektiv, mens vi i KD har et annet og bredere perspektiv. Vi har et sterkere fokus på barn og unges opplæring samt hva det er som gjør at ansatte får et arbeidsforhold som gjøre det mulig å få gjennomført ting. Vi lå på linjen om å få mest mulig fysisk tilbud. Vi lå også på en linje om at man ikke måtte gjennomføre endringer alt for raskt, selv om det kunne medføre at vi hadde strengere tiltak lenger enn det helse foreslo. Grunnen til det var at vi så at de ikke var i stand til å få til endringene så raskt.

Regjeringen har underveis i pandemien utgitt en langsiktig strategi og en beredskapsplan for videre håndtering. Disse dokumentene har vært revidert en rekke ganger. Hva har vært KDs rolle i forbindelse med utarbeidelse av disse dokumentene og ved endring?

Vi har vært en viktig aktør i arbeidet med dokumentene. Jeg opplever at etter den første nedstengingen og gjenåpningen så oppnådde vi oppnådde konsensus om at det skulle veldig mye til før man igjen hadde nasjonal skolestengning. Det skulle være det verktøyet som lå nederst i verktøyskuffen. Det reflekterer de mer langsiktige planene. Det var ingen planer for ny total nedstigning i sektoren. Det var vårt hovedpoeng i dette.

Udir har beskrevet hvordan de har hatt ukentlige møter med statsforvalterne gjennom pandemien for å få et best mulig bilde av hva som rører seg ute i kommunene, og også kunne veilede å sikre en enhetlig nasjonal praksis. Hvor mye av innsikten fra disse møtene har nådd deg som statsråd? Hva har du brukt denne innsikten til?

Jeg fikk jevnlige rapporter fra dialogen vi hadde med statsforvalterne. Om ikke ukentlig så månedlig. Jeg har sett flere rapporter på ulike temaer, alt fra hvordan spesialundervisning blir ivarettatt, opplæringstilbud i kommunene etc. Det ble viktig informasjon for meg å bruke videre i dialog med skoleeiere. Det ga viktig grunnlag for å korrigere kurs for en del ting, om det var behov for konkrete regelendringer eller presisere ting i dialogen. Det var flere ganger vi sende brev til skoleeiere om ting som vi mente det var viktig at de la vekt på.

Hvilke kontaktpunkter har du selv hatt mot kommunene direkte?

KS var hovedkontaktpunktet og de var med på alle møtene med sektoren som helhet. I tillegg hadde jeg en del møter med ulike konstellasjoner av kommuner. Jeg hadde samlemøter med de største kommunene; Oslo, Bergen og Trondheim. Utover vinteren og våren i fjor satt vi sammen 5-6 ulike kommuner med ulike ståsteder i pandemihåndteringen for å få input fra dem om hva som fungerte og ikke. Jeg hadde direkte møter med flere titalls kommuner i perioden.

Noen aktører har vært bekymret for at kommunene tolket smittevernreglene for strengt, og innførte strengere tiltak enn det smittevernveilederen la opp til – blant annet i skole og barnehage. Hva tenker du om dette? Kunne man gjort noe annerledes for å forhindre dette?

Det kunne man sikkert ha gjort. Jeg tror den første våren var preget av frykt for smittespredning og at man dermed var restriktiv. Jeg tror mange også opplevde at det å få smitte på en skole ville gi negativt omdømme, men det ble mer og mer vanlig etter hvert og de sakene kom ikke lenger i media. Jeg synes selv det gikk relativt kort tid til man justerte seg. Dette er jo noe man aldri har gjort før. I fasen for gjenåpning så var man i en situasjon hvor man skulle gjøre det man kunne for å gi et best mulig opplæringstilbud, men man skulle også betrygge foreldre om at det var trygt å sende barna på skolen. Det var da kanskje noen som tok i litt mer enn det som var nødvendig for å gjøre det trygt, men det kan ha bidratt til at flere kom på skolen og som dermed kan ha ført til at flere barn fikk opplæringstilbud. Jeg var på besøk hos skoler i Groruddalen som

i starten bare hadde 70-80 % oppmøte, men så fikk de det raskt opp og det var nok fordi foreldrene følte seg tryggere.

Kunne man gjort noe med kommunikasjonen for å gjøre skolen og foreldrene enda tryggere?

Det er mulig vi kunne kommunisert enda mer direkte til foreldre og vi har ingen direkte kanaler dit. Vi gjennomførte spørretimer på Facebook og på andre måter for å gi informasjon og betrygge. Vi kunne kanskje gjort enda mer av det.

Vi ser av dokumentasjonen vi har fått oversendt, at kommunene til tider har uttrykt frustrasjon over det de opplever som motstridende beskjeder fra nasjonalt nivå. Staten sier både «begrens tjenestene, hindre smitte» og «hold skoler og barnehager åpne». Staten sier «test og vaksiner», men også «ikke omdiriger helsesykepleierne på skolene». Hva tenker du om kommunikasjonen med kommunene om utforming av tiltak og tiltaksnivå?

Det vi gjorde etter hvert og som var vellykket var at i møtene i sektoren hadde vi med noen fra helsesiden, enten fra HOD og FHI eller begge, som ga informasjon, svarte på spørsmål og var tilgjengelig. Det begynte vi med det våren 2021. Det kunne vi nok gjort tidligere. At de fikk en opplevelse av å få motstridende beskjeder skjønner jeg. Det var nok litt fordi ting gikk raskt og det var sikkert situasjoner hvor vi ikke var godt nok koordinert. Det å gi mer informasjon felles og ha mer direkte møter, hvor både helseminister, kunnskapsminister og justisminister hadde deltatt, kunne vi nok gjort mer av tidligere.

Ser du at det er departementet og kunnskapsministerens rolle eller er det noe som helsedirektoratet og statsforvalterne burde håndtert?

Det trenger ikke være politisk styrt, det kan være like praktisk at det tas av underliggende etater. Det er de som er tettest på. Fordelen med at politisk ledelse og departementet kobles på er at en del informasjon kommer til oss slik at vi får samme forståelse for situasjonen. I vanlig drift og styring trenger vi ikke være så tett på, men i en krise tenker jeg vi gjør det.

Det har vært jevnlig og god dialog mellom UDIR, statsforvaltere og kommunene som skoleeiere og fylkeskommunene. Hvordan har du og KD holdt dere orientert mot praksisfeltet. Du sa du har fått rapporter og snakket med grupperinger av kommuner. Når det gjelder den daglige pulsen på hva som foregår i skoleverket, hvordan er dialogen med Udir?

Udirs direktør var del av krisestaben i departementet, så det var tett dialog der. Ut fra dialog mellom Udir og statsforvalterne fikk vi jevnlig rapporter som oppsummerte situasjon. Det som det var mulig å gi informasjon om fikk vi mye informasjon om. Udir har også sine vanlige

rapporteringer, GSI, som gir mye informasjon som er relevant for håndteringen av koronapandemien. Vi satt ofte med følelse av at vi ikke hadde god nok oversikt. Det var mye vi stilte spørsmål om som det ikke var mulig å få svar på, f.eks. hvor mange skoler som var på rødt nivå, hvor omfattende tilbud de ga osv. Det hadde vært enda bedre om vi hadde mer info om sånne ting, men vi var forsiktige med å innføre mer rapporteringskrav på sektoren i en periode hvor de allerede var presset og jobbet mye. Da vi åpnet for digital undervisning på gult nivå så hadde vi en diskusjon på hva vi kunne kreve av rapportering. Vi krevde at skolene skulle rapportere inn til statsforvalter om at man valgte å ta det i bruk og det måtte skje ukentlig. Da fikk vi de rapportene om det konkrete opp til oss. Det vi ikke kunne fange opp gjennom de rapporteringssystemene som vi allerede hadde og gjennom dialog mellom Udir og statsforvalterne hadde vi ikke helt kontroll på.

Jeg kan føye til at vi det var derfor vi forsøkte å kompensere med direkte møter med enkeltkommuner. Man vil aldri komme i en situasjon hvor man rekker å ha møte med alle kommunene, men man fikk gjort det med en del. Det er grunn til å tro at utfordringene ikke er helt ulike, særlig når vi søkte å ha en blanding av kommuner med høyt smittetrykk og lavt smittetrykk. Vi prøvde å sette sammen et representativt utvalg av kommuner. Vi ba KS gi oss innspill om hvilke kommuner vi burde ha med.

Per Arne Olsen: Som statsforvalter kan jeg si at det ble lagt merke til og satt pris på. Jeg kan bekrefte at det ble satt pris på.

Tema 3. Håndtering av interessen motsetninger i kunnskapssektoren

Vi oppfatter at det har vært en ganske konsistent beskjed fra nasjonalt hold at tjenestene for barn og unge skal holdes åpne i den grad det er mulig. Samtidig innebærer dette at de ansatte i tjenestene må gå på jobb, og i mindre grad enn mange andre har kunnet skjerme seg mot smitte. Hvilke argumenter har du møtt fra de ansattes organisasjoner, og hvordan har du som minister veid hensynet til dem opp mot hensynet til barn og unge?

Det har vært en av de mest krevende punktene i håndteringen. Det har vært bred, allmenn enighet om å holde tjenestene åpne og da er det klart at noen må gjøre den jobben. Det er en mangfoldig gruppe med både folk som er friske, syke, redde og folk som ikke ser utfordringer med det. Vi krevde mye av de ansatte i en del faser av pandemien; at de måtte gjøre ting på helt andre måter enn tidligere og samtidig ta ansvar for egen helse. Utfordringen her er at kommunene er skoleeier og er direkte arbeidsgiver, men det er staten som setter rammene og som tvinger dem til å gjøre ting på spesielle måter. Handlingsrommet til arbeidsgiver var ikke stort. Det var mange som jobbet mye og at det var mye sykefravær. Vi gjorde forsøk på å bidra, men det er ikke sikkert vi lyktes. Vi forsøkte å ha dialog med organisasjoner og kommuner om det var vikarordninger vi

kunne jobbe med. Noen kommuner brukte lærerstuderenter for å avlaste. Etter hvert fikk vi en avtale mellom utdanningsorganisasjonen og KS om overtidbetaling og ekstraarbeid som gjorde at ting ble bedre. Det tok tid før det kom på plass, men det gjorde det til slutt. Det var også en drakamp om vaksinerings av ansatte. Jeg løftet det perspektivet under regjeringskonferanser under våren da vi hadde diskusjoner om prioritering av vaksiner, men det ble aldri det helsefaglige rådet og derfor tok det veldig lang tid. Det var diskusjonene vi hadde på det område.

Argumenterte du for at de skulle vaksineres tidligere?

Ja, jeg argumenterte for at de skulle vaksineres tidligere. Jeg støttet likevel den prioriteringen regjeringen endte opp med å gjøre.

Hva med foreldrene? Opplevde du som statsråd at foreldre var redde og presset på for strengere tiltak? Hva førte det i så fall til?

Jeg opplevde det som en utfordring i den tidlige fasen, men ble mindre av det etter hvert. I den første tiden, før jeg ble minister, var det mange som tok barna ut av skoler og barnehager allerede før det ble stengt. Mange ønsket ikke at det skulle åpne så tidlig som det gjorde. Jeg fikk mange henvendelser fra foreldre som var bekymret. Jeg opplevde at det ble mindre og mindre etter hvert. Situasjoner vi hadde med smitteutbrudd har blitt godt håndtert i skolene. Vi fikk en del tall underveis som viste at selv med høy smitte i samfunnet, så var det ikke mange store utbrudd i skoler og barnehager. Sektoren har ikke fått nok skryt for å håndtere smittevernet ganske godt. Det har bidratt til å betrygge folk ganske bra.

Beslutningen om at kommunene kunne sette av 10 % av vaksinedosene til vaksinasjon av ansatte i skoler, barnehager og SFO kom først i slutten av juni 2021, og det var da frivillig om kommunene ville gjøre dette. Hva er dine refleksjoner om denne beslutningen? Kunne dette vært gjort tidligere og/eller på en annen måte?

Det kunne sikkert vært gjort på en annen måte. Utfordring knyttet til vaksiner var at det var usikkerhet om framdrift generelt. Det gjorde at prioriteringsinstruksjonene var vanskelig å gjøre. Det var to klare prioriteringer som var gjort, det var helsepersonell og de som var i risiko for alvorlig sykdom og død. Utover helsepersonell var det ingen andre prioriteringer på lang tid, hverken geografiske prioriteringer eller yrkesgrupper. Vi hadde diskusjoner på dette flere ganger i regjeringen. Jeg løftet den diskusjonen inn i RCU flere ganger. Den omprioriteringen som ble gjort først var den geografiske, som gjorde at de hardest rammede kommunene fikk mer. Det helsefaglige innspillet da var at det også ville ivareta de ansatte i kommunene og gjøre at de kom tidligere i køen. Når det kom så sent som det gjorde så tror jeg ikke vi hadde så mye annet valgt enn å la kommunene bestemme det selv. Vi var jo på vei inn i en sommerferie og å instruere alle kommunene til å sette opp ekstravaksinerings også på steder med lav smitte tror jeg ville blitt veldig krevende. Hadde det skjedd tidligere så burde det åpenbart vært nasjonal prioritering slik

at det ikke ble en diskusjon rundt omkring. Da kunne det fort blitt en krig mellom ulike arbeidsgrupper og funksjoner som også ville ønsket å bli prioritert. Det som var utfordring hele veien var at det lenge ikke var spesielt høy smitte blant ansatte i barnehage og skole. Noe som gjorde det vanskelig å argumentere for en endring av prioriteringsrekkefølge. Det var den direkte årsaken til at de ikke ble prioritert.

Kommisjonen har inntrykk av at helsepsykepleiere fra skolehelsetjenesten i flere kommuner har blitt omplassert til vaksinasjon. Hvilke konsekvenser har det fått?

Det hadde veldig negativ konsekvens i en perioden hvor elevene trengte helsepleiere mer enn noensinne så ble de mindre tilgjengelige. Helseministeren ga direkte beskjed til kommunene om at det ikke var lov, men likevel skjedde det veldig lenge

Kunne man gjort det på noen andre måter?

Det er et godt spørsmål. Jeg mener det ikke er mulig å være mer tydelig enn vi var. Skulle man gjort det annerledes måtte staten selv stilt opp med ressurser.

Nå er jo forsvaret inne.

Ja, det mener jeg er en god løsning. Jeg tror at de kommunene som gjorde det opplevde nok det som vanskelig og gjorde det fordi de ikke hadde andre muligheter. Det ble etter hvert en diskusjon om det måtte være helsepersonell som skulle gjøre det. Man kunne vært tydelig på retningslinjer om andre typer folk som kunne bidratt til helsearbeidet. Det var f.eks. mange som var permitterte under pandemien og vi hadde diskusjoner om de kunne ha blitt brukt.

Tema 4. Tilbudet til sårbare barn og unge

Du ble spurt i januar om myndighetene, etter din vurdering, har dere lyktes i å gi tilbud til de sårbare elevene. Nå har vi hatt ett år til med pandemi, hva tenker du om dette nå?

Vi har lyktes bedre nå enn i første fase. Det er helt sikkert, både gjennom skole og barnehage, men også andre tjenestetilbud. Det var mye unødvendig som ble stengt ned i første runde på grunn av frykt. Etter hvert som man i større grad klarte å utarbeide ulike smitteverntiltak for ulike sektorer har man klart å opprettholde tilbudet bedre. På min sektor handler det mye om spesialundervisning der mange mistet tilbud i starten, men der det etterhvert gikk opp. Det er fortsatt slik at så lenge tilbudet er noe annet enn det vanlige så klarer vi ikke gi 100 % til alle. Bare det at det er begrenset hvor mange grupper en spesialpedagog kan gå inn i medfører at ikke alle klarer å få et like godt tilbud. Uansett hvor mye man strekker seg så er det smittevernmessige begrunnelser som gjør det fysisk umulig å gi et så godt tilbud man kunne gjort. Jeg vet at det har vært høyt prioritert av de fleste kommunene og at mange har gjort mye. Noen har rapportert at de

er bedre til å fange opp sårbare barn pga. av pandemihåndtering fordi de har hatt tettere dialog med andre tjenester i kommunen. Det har nok slått ulikt ut at noen kommuner har klart det veldig godt, mens andre ikke har klart det like godt. Spriket er nok større enn det vanligvis er.

Hadde KD oversikt over hvordan pålegget om å gi tilbud om fysisk skole til «sårbare barn» og barn med foreldre i kritiske samfunnsfunksjoner ble praktisert i ulike kommuner? Forsøkte dere å få en slik oversikt?

Vi lente oss mye på statsforvalterne. Vi fikk tall på hvor mange elever som var tilstede på skolene. De tallene viste at det var få av de sårbare barna som var der. Det var mest av de barna med foreldre som hadde samfunnskritiske funksjoner som var der. Pga tallene ga vi beskjed til kommunene om å prioritere disse barna høyere. Vi diskuterte om vi skulle gå inn og definere hvilke barn dette gjaldt enda tydeligere. Vi landet på at man ikke skulle sette opp noen liste og det mener jeg er riktig fordi det vi endte opp med er at kommunene plikter å gjøre en individuell aktiv vurdering. Vi valgte det riktige der mener jeg. Man har ikke annet valg enn å la det faglige skjønnets i kommunene råde.

Da mener du at kriteriet «sårbare barn og unge» var et tilstrekkelig kriterium.

Jeg mener det er det beste vi har i alle fall.

Hva oppfatter du som de viktigste tiltakene KD har satt inn for å kompensere sårbare elever for det de har tapt i denne koronaperioden?

Vi satt av en del ressurser som kunne brukes til tapt progresjon gjennom pandemien. Vi fikk rapporter over hvordan midlene var brukt. Min oppfatning at de midlene ble brukt klokt. De ble stort sett brukt til å sette inn ekstra lærerfunksjoner, økt voksentetthet, ekstraundervisning, ekstra ressurser etc. Det betød at da vi la inn nye bevilgninger så ga vi frie rammer til kommunene for bruk fordi vi opplevde at de brukte midlene på en god måte.

En annen ting vi gjennomførte var at vi ga tilskudd for sommerskoletilbud. Jeg er usikker på om den endelig evaluering er kommet. Vi fikk en del foreløpige rapporter fra kommuner som hadde gjennomført det. Jeg tror det var over 200 kommuner som fikk det. Jeg besøkte en god del sommerskoler over sommeren, som var mer for å kompensere for det sosiale mer enn det faglige. Jeg opplevde at det ble hovedvekten i det kommunene vektla, men som jeg tror var viktig. Det var de viktigste tilbudene som ble rettet mot de sårbare barna.

Tema 5. Hva vet KD?

Hva gjorde departemente for å frem kunnskap om læringstapet for sårbare barn og for andre barn og unge?

Det er satt i gang flere typer forskningsarbeid og utredninger knyttet til koronasituasjonen. Noe er kommet, noe er underveis. Det mest håndfaste og konkrete er at vi hadde en ekspertgruppe som ble satt ned våren 2021, ledet av Grethe Parr, som skulle sammenstille informasjonen og gi anbefalinger for veien videre. Det var både noe som skolene skulle kunne bruke og som vi kunne bruke til f.eks. budsjettprioriteringer fremover. Det ble en god rapport som vi brukte.

Tema 6. Etatens ansvar for IMDi og nordmenn med utenlandsk bakgrunn

I din periode som minister har KD hatt etatsansvar for IMDi. Det er kjent at minoritetsmiljøer har vært overrepresentert blant smittede og innlagte på sykehus, og underrepresentert blant de vaksinerte. Når, og hvordan, ble du oppmerksom på at det kunne være behov for målrettede tiltak?

Det ble jeg tidlig oppmerksom på. Vi hadde tydelige tall på hvem som var smittet og at det var overrepresentasjon blant mennesker med innvandrerbakgrunn. De første tiltakene kom relativt tidlig. Det startet med at vi hadde en pott som vi bevilget til frivillige organisasjoner som jobber direkte ut mot innvandrere. Det var to pottar, en som gikk til de store organisasjonene og en annen som var mer søknadsbasert.

Utfordringen på dette feltet er at ansvaret for kommunikasjon og informasjon ligger til de ulike sektorene. Det er ingen sektor som har ansvar for innvandrerbefolkningen. Alle har bare ansvar for sin del. Det er ikke helt klokkeklart hva slags rolle en etat som IMDi skal ta. Strengt tatt har de ikke en så sentral rolle. Etter sektorprinsippet har hver enkelt sektor ansvar for dem. FHI gjorde mye arbeid med kommunikasjon, med f.eks. oversettelse og tolkning. Det vi så var at da IMDi kom inn og tok en mer aktiv rolle, så klarte man å nå ut til flere fordi de har fagkunnskap om hvordan jobbe for å nå ut bredere. De avdekket etter hvert at det var en del forsinkelser i å få oversettelse av informasjonen fra myndighetene. Det var noe vi brukte en del ressurser på, altså direkte tolkning av det som kom ut fordi ordningene vi hadde ikke var god nok.

Kom bekymringen fra etaten (IMDi), via helselinjen, fra organisasjoner du var i kontakt med, eller fra et annet sted?

Jeg oppfattet at det kom fra helsesparet. De satt med tallene som viste overrepresentasjonen. Min opplevelse var at de selv opplevde at de visste om bekymringen, men de visste ikke helt hvordan de skulle løse det.

Det kan være en krevende balansegang å kommunisere at det er spesielle problemer eller behov i bestemte grupper uten å bidra til stigmatisering av de gruppene det gjelder. Hvordan tenkte du rundt det som minister?

Det at vi har stor åpenhet i Norge om hva slags land folk kommer fra som smittet er ganske oppsiktsvekkende. Det gir grunnlag for stigmatisering, men det er også nyttig informasjon for myndighetene fordi det gjør det mulig å gi målrettede tiltak. Til tross for høye tall på smitte i en del av innvandrerbefolkningen så syns jeg det har vært relativt lite stigmatisering. Det har nok vært mer knyttet til vaksinerings enn smitte.

Utfordringen vår var vi hadde ulike ekspertgrupper og rapporter som forsøkte å peke på årsaken, men vi klarte ikke finne gode forklaringsgrunner for det. Jeg tror det skyldes at det er sammensatt av flere årsaker, at det handler om boforhold, hva slags jobber man har, at man bor i områder med mye smitte, at man bor trangt, men også holdninger, tillit til myndigheter osv. Jeg tror det er sammensatt og det gjør at det er vanskelig å gjøre enkeltgrep som gjør noe med det. Det var lengre perioder hvor smitten tross alt gikk ned, også blant innvandrerbefolkningen. Utover våren 2021 og høsten ble den andelen smittende lavere.

Du har sagt offentlig at det at smittetallene har vært så høye i noen minoritetsmiljøer viser at tiltakene ikke har vært gode nok. Hva tenker du nå om årsakene til at det ikke ble satt inn mer kraftfulle eller målrettede tiltak på et tidligere stadium?

Man kan ikke konkludere med noen annet enn at tiltakene ikke var bra nok når tallene på smittede var så høye. Samtidig så gjorde vi ganske mye. Om vi ikke traff bedre, så tror jeg det handler om at vi ikke hadde nok kunnskap og ikke at vi ikke hadde nok vilje til å gjøre det. Vi har avdekt en mangel i krisehåndtering som vi må utbedre til senere kriser. Det handler ikke bare om overfor innvandrerbefolkningen, men hvordan vi kan nå ut til alle deler av befolkningen med krevende og kompleks informasjon som og krever handling. Det kunne vært interessant å se på hvordan unge forholder seg til informasjon opp mot eldre. Det å bare plukke ut innvandrere som en gruppe vi skal se mer på blir litt for lite nyansert. Det å rett og slett å vite hvordan vi kan nå alle er viktig. Vi opplevde at vi spesifikt hadde et ansvar for barn og unge og vi prøvde å målrette kommunikasjon mot dem. Vi oppfattet det som en del av vårt oppdrag.

Tema 7. Ut av pandemien og veien videre

Er det noen grupper du var særlig bekymret for da du fratrådte som minister?

Ja, det var det. Jeg var mest bekymret for barn og unge i deler av landet med mye nedstenging og som kanskje har en sosial bakgrunn eller faglige utfordringer som gjør at de har det vanskeligere enn andre. En ting er å håndtere akutte kriser, men i og med at disse tiltakene for noen langvarig, f.eks. særlig videregående elever i Oslo som jeg kom tett på, så hadde de månedsvis med redusert tilbud i fjor. Vi ser at de kan risikere å det også dette skoleåret. Det som er utfordringen er at noen av de som trenger normaliteten mest er de som ikke får det. Smittetallene har også vært

høyest i områder hvor de sosiale skjevhetene er størst så det har vært et veldig uheldig sammenfall mellom smittetall og de som har det mest krevende. De er jeg fremdeles bekymret for.

Du nevnte at det var en del kompenserende tiltak. Tror du de er tilstrekkelige?

Jeg tror de må pågå over lang tid. Jeg har begrenset tro på at det fikses hvis vi pøser på med en milliard nå. Vi må ha noe som er mer varig og som pågår over tid. Det å ta igjen tapt læring og sosiale utfordringer som har pågått over 1-2 år kan ikke fikses på noen måneder. Det å gjøre tydelige prioriteringer over lengre tid tror jeg blir viktig.

Kommunene fikk tilført ganske store ressurser for å håndtere pandemien og det ble gjort på bakgrunn av beregninger og dialog med kommunene. Det vi så underveis var at det kanskje var litt for lite av de midlene som tilfløt vår sektor. Vi har fått mange rapporter om at det ikke ble satt inn vikarer fordi det ikke var midler til det. Det å få ressursstrømmen til å nå frem var en av de store utfordringene og noe vi diskuterte når vi skulle evaluere selv. Blant annet om vi kunne hatt mer øremerking, ville det ført til endringer og burde det være noe vi legger opp til i senere faser for å kompensere for noen av tapene. En av de klareste anbefalingene vi fikk fra Parr-utvalget var å styrke kontaktlærerrollen. Det kan kommunene velge å gjøre med en gang, men det er klart at det har en kostnad. Vurderingen vår var at hvis man skulle gjøre det nasjonalt, i alle fall slik de anbefalte, så ville det koste flere milliarder. Balansen mellom statlig styring og kommunens egen bestemmelse og å finne det rette skjæringspunktet der er ikke lett.

Det bør man ta med seg videre, at hvis det er spesifikke ting som man vil at skal bli prioritert, så må man vurdere statlig øremerking.

Da du fratrådte var det andre ting som du tenkte kunne gjøres for å kompensere for tapet disse elevene eller studentene hadde opplevd?

Jeg tror ikke det er så mye "hokus-pokus" og kreative ting man kan gjøre. Jeg tror på å styrke en del av de tingene man allerede gjør, f.eks. å styrke kontaktlærerne slik at hver lærer får mer tid til hver enkelt elev. Man bør sørge for at det brukes ressurser på kartlegging av elevene for å finne ut hvor de er og følge dem opp, sørge for tilpasset opplæring. Kanskje litt flere har behov for noe ekstra fordi de har mistet noe. Det handler om å styrke dem som allerede er i skolen; lærere, pedagoger osv. og sørge for at de har nok tid. En ting som har vist seg å ha effekt er å i perioder ha intensivopplæring der man har noen med hull. Det er et tiltak som kan fungere, men det forutsetter at man i utgangspunktet har god oversikt over elevene og vet hvem som trenger det.

Tema 8 Overordnet, læring:

Kommisjonen slo fast i sin første rapport at skolen har ivaretatt sitt samfunnsoppdrag gjennom pandemien. Samtidig har det vært vanskelige avveininger som har vært gjort under tidspress, som gjelder tilbudet til sårbare elever, terskelen for når man skal akseptere hjemmeundervisning, tiltaksbyrde i skolesituasjonen osv. Tenker du i ettertid at noe kunne vært gjort annerledes, for å enda bedre ivareta barns lovfestede rett til utdanning?

Jeg støtter også den konklusjonen. I stort mener jeg vi har klart å ivareta samfunnsoppdraget. Ganske mange elever har fått et tilbud som er nært normalt og så er det en del elever i de mest berørte områdene som har tapt en del. Hvis vi skulle gjort noe annerledes tror jeg det ville vært å vurdere øremerking av midler til enten spesifikke tiltak, men kanskje også til spesifikke geografiske områder med de største utfordringene. Det er nok noe som kunne skapt bråk og uro, men jeg tror likevel det kunne vært riktig. Da vil lagde de første pottene våre for tapt provisjon så gikk det flatt ut til alle kommuner. Det å større grad spisse dem inn mot der behovet er størst, både for å sikre at de kommunene har ressurser, men og for å sende et tydelig signal om at det er noe kommunene må prioritere, er noe jeg ville gjort annerledes når jeg nå ser hvor langvarig det har blitt.

Hva har KD lært av arbeidet med pandemihåndtering som du tenker er viktig å ta med videre? For eksempel organisering, samarbeidsrelasjoner, kontakt med kommunene, kommunikasjon mm?

Vi har fått avdekket at selv om vi har mye kriseplaner i departementene så hadde vi ikke en plan for en så langvarig krise. Det er et viktig læringspunkt at kriser er ikke bare akutte. Det at det er over hele landet og over så lang tid er en vekker. Jeg opplever ikke at denne krisen har avdekket store mangler ved hvordan vi styrer sektoren på. Jeg opplever at det er god dialog og relativt god balanse mellom statlig styring og kommunal og fylkeskommunal selvråderett. Det som er akillesen er å klare å få snudd seg rundt raskt nok.

Det jeg kanskje var mest skuffet over var at vi som et kompenserende tiltak forsøkte å sette inn ressurser på å gi mer utdanningstilbud, særlig i VGS. Det handlet ikke om opplæringstilbud til barn og unge, men at de som mistet jobb skulle få noe meningsfylt å gjøre og få mulighet til å utdanne seg. Det så vi at det tok veldig lang tid for mange fylkeskommuner å få på plass. Jeg tror det har avdekket at vi har en del rigiditet i sektoren vår. Det samme synes jeg rundene vi hadde om eksamen viser. Universitetene og høyskolene har full råderett over sine egne eksamener og de kunne bestemme om de ville ha hjemmeeksamen e.l. Vi hadde store nasjonale beslutninger og ingen mulighet til å nyansere det. Det kan godt være at konklusjonen er at vi skulle fortsette å ha det slik, men på noen områder så har vi en sånn rigiditet som gjør det vanskelig for den enkelte skole å finne en god løsning. Det er nok akillesen i VGS. Det er mye i utdanningsplanen som er så detaljstyrt at det er vanskelig å områ seg.

Hva har dere lært om samarbeidsrelasjoner?

Vi har lært at det er gode samarbeidsrelasjonene mellom staten og lokale myndigheter og mellom sektoren forøvrig.

Det har vært enorm læring i skolen, ikke minst på digitale hjelpemidler. Høsten 2020 ble det innført nye læreplaner som en del av fagfornyelsen. Det var en del uro rundt det, om det var rett tidspunkt. Det fikk en trang fødsel fordi skolene hadde andre ting å tenke på. I verste fall kan man tenke at dette var en tilleggsutfordring for skolene som kunne gå på bekostning av håndteringen av pandemien. Kan du nå i ettertid vurdere om det var rett tid, om det går seg til og har det gått greit?

Det var en av de utfordringene vi så at vi skulle forberede innføring av læreplaner midt i en pandemi. Mye av det skolene ville gjort den våren ble heller brukt smitteverntiltak enn å forberede seg.

Vi hadde tett dialog med sektoren. Vi hadde møter med organisasjonene og spurte rett ut om de ville at vi skulle innføre læreplanen eller utsette det. Vi opplevde at alle utenom én organisasjon så var alle for at det skulle innføres. Det var en beslutning som jeg oppfattet at ble tatt med sektorene selv og at man ønsket læreplanen velkommen selv om vi var i en pandemi. Da vi besluttet dette våren 2020, så trodde vi nok at skoleåret 2020 og 2021 skulle bli mer normalt enn det ble. Jeg tror nok at utover det året så var det mange lærer som kjente på at det vært godt å kunne drive med det gamle og trygge og at det var lite rom for å fornye seg faglig.

Det vi prøvde å kommunisere ut var at det ikke var hastverk med å innføre absolutt alle punkter fra dag en. En reform som dette må uansett innføres over tid og det er lov å gå tilbake til det gamle. Hvorvidt vi nådde ut med det er jeg ikke sikker på, men det var vår intensjon. Da jeg i stad sa at det var god kommunikasjon fra statlige myndigheter og ned, og opp igjen, så tror jeg nok at vår store utfordring er å få mer dialog på tvers. Det som jeg så mange ganger er at det var enkelte kommuner som hadde funnet gode løsninger for å få alle ungene på skolen selv om det er rødt nivå, men det å få informasjonen om hvordan de gjør det til andre kommuner slik at de kan lære av hverandre, der har vi en vei å gå. Jeg tror mange har lært mye av dette, men jeg tror også mange har sittet hvor for seg selv og lært. Jeg tror en utfordring i norsk skole generelt er å lære av hverandre.

Er det noe du mener jeg burde ha spurt om, som jeg ikke har spurt om og som du har lyst til å fortelle?

Jeg føler vi har dekket mye. Jeg kommer ikke på noe.

Takk for at du tok deg tid til å snakke med oss.

Referat gjennomgått og godkjent av Guri Melby 11.02.2022 ved fysisk oppmøte.

Oslo, 11.02.2022 Linda Aamodt